

ВСТУПНЕ СЛОВО

Ідея колективного монографічного дослідження «Концептуальні засади розвитку вітчизняного адміністративного права та процесу: тенденції, перспективи, практика» формувалася поступово у зв'язку з підготовкою кафедри до свого десятиліття.

Кафедра адміністративного права та процесу, раніше кафедра адміністративного права юридичного факультету, потім кафедра адміністративного права та процесу Інституту права, а тепер Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка була створена 23 лютого 2011 року шляхом реорганізації кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Впродовж десятиліття коло наукових інтересів науково-педагогічних працівників кафедри формується за інституціональною реформою, коли матеріальна і процесуальна частини існують у кожній галузі права, в тому числі і в адміністративному праві, але політика нового часу вимагає їх перетворення та розвитку, висуваються нові вимоги до ефективного адміністративно-правового регулювання діяльності органів державної влади.

Правові процедури для таких перетворень були закладені в Конституції України від 28.06.1996 року¹. Відповідно

---

¹ Конституція України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

до Конституції України людина, її права та свободи є вищою цінністю. Визнання, дотримання та захист прав і свобод людини та громадянина – обов’язок держави. Академік НАН України Ю. Шемшученко влучно зауважує: «Демократизм будь-якої держави визначається її становленням до прав і свобод людини та громадянина»².

Основна мета підготовки кафедрального монографічного дослідження – створення сучасних науково-теоретичних та практичних можливостей використання наукових рішень для викладення відповідних навчальних дисциплін з адміністративного права та процесу, відобразити характер позитивних змін та можливість розширення ґрунтового підходу до висвітлення фундаментальних засад науки адміністративного права, адміністративного судочинства та практики зарубіжних країн, найновіших теоретичних досліджень науково-педагогічних працівників кафедри, колегами адміністративістами з дружніх вишів, молодими вченими та аспірантами.

Йдеться про нові формування і збагачення засад адміністративного законодавства національної правової системи, зокрема адміністративно-правового забезпечення оборони України під час російської військової агресії проти України. Особливо це важливо, на переконання В.Й. Пашинського, у сфері національної безпеки і оборони країни, значущої ролі збройних сил, сил територіальної оборони, інших військових формувань України у боротьбі з агресором. Правова оцінка подій, що відбувається на непідконтрольних територіях

---

² Шемшученко Ю.С. На перехресті століть. Вибрані праці. К.: Юридична думка, 2010. С. 239.

України, порушення прав і свобод людини, проблеми з якими зіткнулися біженці, вимушені переселенці в Україні під час бойових дій і інші питання, пов'язані з війною, на думку Є.С. Герасименка, мають знайти системний підхід в науковій спільності.

Професори І.П. Голосніченко та Т.О. Коломєць переконливо зазначають, що Україна знаходиться на переломному етапі організації та розвитку органів публічної влади. Розвиток державної влади в сучасних умовах вимагає перегляду принципів, форм, методів (інструментарія) організації її діяльності, базис на якому раніше здійснювалася організація діяльності органів влади України, визначилися напрямки реформування на сьогодні неприйнятні для використання в повному обсязі. Поруч з нестабільною економічною ситуацією зростають негативні процеси, що пов'язані з протидією корупції. Антикорупційна місія адміністративного права, формування антикорупційних смислів на правовому просторі, підкреслює професор В.К. Колпаков, має стати концептом адміністративно-правового регулювання та позитивно вплинути на ситуації в державі для здійснення суспільно-політичних реформ.

На переконання М.І. Смоковича, О.М. Пасенюка, Н.Ю. Задираки суди стали першими захисниками прав та свобод людини, а також переконливими ідеологами правозахисної діяльності. Судові рішення і підтримка громадськості виступають найважливішим джерелом і легітимною основою правозахисної діяльності. Суттєвою рисою розвитку адміністративного законодавства є сучасні відносини України та

Європейського Союзу. Європейське співтовариство сьогодні активно підтримує соціально-політичні зміни в країні, активізацію інтеграційних процесів, виділення значних ресурсів на реформування державних інституцій та здійснення інших перетворень у напрямку інтеграції України до Європейської спільноти. Разом з тим, очевидно, що нині слід порушити ґрунтовний дискурс не лише про наявність правозахисних механізмів в Україні, а й про їхню ефективність порівняно з правозахисними механізмами в державах-членах ЄС.

Таким чином, цими переконливими прикладами ми завершуємо вступну частину до колективної монографії, яку підготували науковці в галузі адміністративного права та процесу. На порядку денному постановка питань, які відображають сучасний стан розвитку національного законодавства, особливо адміністративного.

У межах кафедри відбувається формування та постійне розширення мережі дослідницьких та освітніх контактів із зарубіжними закладами вищої освіти, науковими установами та окремими науковцями. Науково-педагогічні працівники кафедри активно приймають участь у науково-практичних програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних наукових та освітніх проектах, проходять стажування за кордоном.

Авторський колектив висловлює щире подяку рецензентам – *Курилу Володимирі Івановичу*, доктору юридичних наук, професору, члену-кореспонденту НААН України, заслуженому юристу України, завідувачу кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету

біоресурсів і природокористування України та *Коропатніку Ігорю Михайловичу*, доктору юридичних наук, професору, начальнику кафедри правового забезпечення Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Петро Діхтієвський
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного права та процесу
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка